

KONFERENSIYALAR COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**IV RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA
VA YECHIMLAR**

FEVRAL, 2026

ISSN 3093-8791

ELEKTRON NASHR:

<https://konferensiyalar.com>

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

**IV RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2026-yil, fevral

TOSHKENT-2026

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
IV Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
2-jild, 4-son (fevral, 2026-yil).– 90 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

ISSN: 3093-8791 (onlayn)

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2026-yil, 24-fevral

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda "Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar" mavzusidagi IV Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan.

Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2026-yil

© Mualliflar jamoasi, 2026-yil

MUNDARIJA

QISHLOQ XO'JALIGI FANLARI

Turayev Ruhiddin, Safayev Sanjarbek

YER TUZISH LOYIHALARINI YURITISHDA YERLARNI BOSHQA YER TOIFALARIGA O'TKAZILADIGAN YERLARDAN SAMARALI FOYDALANISH	5-9
--	-----

TARIX FANLARI

Omonova Sarvinoz, Baratova Gulzoda

ABU ALI IBN SINO –ILM FAN OSMONINING YULDUZ	10-13
---	-------

Muminov Azizbek

ILMIY TADQIQOT HAMDA GEOSIYOSIY MANFAATLAR O'RTASIDA: TURKISTONDAGI XORIJIY ILMIY EKSPEDITSİYALAR VA MUSTAMLAKACHILIK JARAYONLARI	14-17
---	-------

Darmenov Rustem

HIND-ERON DINIY AN'ANALARI KONTEKSTIDA CHIRIKRABOT MADANIYATINING DAFN MAROSIMI	18-19
---	-------

IQTISODIYOT FANLARI

Xushvaqto'v Jasur

O'ZBEKISTONDA KO'CHMAS MULK OBYEKTLARINI OMMAVIY BAHOLASH VA PROGNOZLASH MUAMMOLARI	20-25
---	-------

FILOLOGIYA FANLARI

Madiraimova Moxlaroyim

CONSONANT CLUSTERS IN ENGLISH AND THEIR ABSENCE IN UZBEK: CHALLENGES FOR LEARNERS	26-30
---	-------

Xaitbayeva Moxira

COMPARATIVE STUDY OF WORD ORDER IN UZBEK AND ENGLISH SPEECH STRUCTURE	31-34
---	-------

YURIDIK FANLAR

Мухиддинова Эльзода

НЕДОПУСТИМЫЕ ДОКАЗАТЕЛЬСТВА В СТАДИИ ДОЗНАНИЯ: ПРОБЛЕМЫ И ИХ ОСМЫСЛЕНИЕ	35-38
---	-------

PEDAGOGIKA FANLARI

Ganiyev Elyorbek

HUQUQIY KOMPETENTLIKNI BAHOLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	39-44
---	-------

Xabibullayev Alimardon

RIVOJLANGAN DAVLATLARDA QO'SHMA TA'LIM DASTURLARINING PEDAGOGIK SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI	45-50
--	-------

Abdullayeva Asila

FALSAFIY KONSEPTLARNI O'ZBEKISTON TARIXINING PEDAGOGIK MATERIALLARI BILAN UYG'UNLASHTIRISH	51-56
--	-------

G'ofurova Barnoxon

OLIY TA'LIM JARAYONIDA TALABALARNING KONSEPTUAL FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISH MEKANIZMNING LOYIHASI	57-59
---	-------

Yuldasheva Maftuna

O'QITUVCHILARNING KORREKTSION FAOLIYATINI REJALASHTIRISH VA BAHOLASH KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH	60-65
--	-------

<i>Samandarova Nargiza</i> IQTISODCHI MUTAXASSIS TAYYORLASHDA TIL VA KASBIY FANLAR INTEGRATSIYASI MASALALARI	66-69
<i>Raxmanova Nigora</i> SHARQ UYG'ONISH PEDAGOGIKASINI ZAMONAVIY TA'LIM SIYOSATI VA STRATEGIYASIGA INTEGRATSIYA QILISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	70-75
<i>Kamolov Baxtiyor</i> EKOLOGIK TA'LIM VA TARBIYA ASOSIDA TALABALARIDA EKOTURISTIK MADANIYATNI RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARI	76-82
<i>Mavlonova Dildora</i> INGLIZ TILI DARSLARIDA TANQIDIY FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISHNING DIDAKTIK TAMOIYILLARI: TEXNOLOGIK YONDASHUV ASOSIDA ILMIY-METODOLOGIK TAHLIL	83-85
<i>Tojiboyeva Shohistaxon</i> AXBOROT MUHITIDA BO'LAJAK INGLIZ TILI O'QITUVCHILARI UCHUN TANQIDIY FIKRNI SHAKLLANTIRUVCHI ENG SAMARALI INTERFAOL METODLAR	86-89

IQTISODCHI MUTAXASSIS TAYYORLASHDA TIL VA KASBIY FANLAR INTEGRATSIYASI MASALALARI

Samandarova Nargiza Muxammadovna

Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universitetida,
tayanch doktorant va katta o'qituvchi

Annotatsiya. Iqtisodchi mutaxassis tayyorlash jarayonida til va kasbiy fanlar integratsiyasi ta'lim natijalarini amaliy kompetensiyalarga yo'naltirish, iqtisodiy tafakkur va professional muloqot madaniyatini uyg'un rivojlantirishning muhim omili hisoblanadi. Ushbu tezisda integratsiyaning nazariy-pedagogik asoslari, uning kompetensiyaviy yondashuv bilan uzviy bog'liqligi hamda iqtisodiy ta'limda til o'qitish mazmunini kasbiy diskurs va janrlar bilan uyg'unlashtirish zarurati konseptual jihatdan yoritildi. Tadqiqot konsepsiyasi fanlararo integratsiya, CLIL yondashuvi, ESP g'oyalari va diskursga yo'naltirilgan ta'lim tamoyillarini birlashtiradi. Natijada integratsiyalashgan o'qitish modeli iqtisodiy matnlar bilan ishlash, tahliliy yozma nutq, og'zaki taqdimot va kasbiy muzokara ko'nikmalarini bir vaqtda rivojlantirishga xizmat qilishi, baholash esa aynan kasbiy vazifalar orqali namoyon bo'ladigan natijalarga moslashtirilishi lozimligi asoslandi.

Kalit so'zlar: integratsiya, fanlararo yondashuv, CLIL, ESP, iqtisodiy ta'lim, kasbiy diskurs, kommunikativ kompetensiya, kompetensiyaviy yondashuv.

ISSUES OF INTEGRATING LANGUAGE AND PROFESSIONAL DISCIPLINES IN TRAINING ECONOMICS SPECIALISTS

Samandarova Nargiza Mukhammadovna

Tashkent State University of Economics,
principal doctoral student and senior lecturer

Annotation. The integration of language and professional disciplines in the training of economics specialists is an important factor in directing educational outcomes toward practical competencies and in harmoniously developing economic thinking and professional communication culture. This thesis conceptually highlights the theoretical and pedagogical foundations of integration, its close relationship with the competency-based approach, and the necessity of aligning the content of language teaching in economic education with professional discourse and genres. The research concept combines interdisciplinary integration, the CLIL approach, ESP principles, and discourse-oriented education. As a result, it is substantiated that the integrated teaching model should simultaneously develop skills in working with economic texts, analytical writing, oral presentations, and professional negotiations, while assessment should be aligned with outcomes demonstrated through professional tasks.

Keywords: integration, interdisciplinary approach, CLIL, ESP, economic education, professional discourse, communicative competence, competency-based approach.

DOI: <https://doi.org/10.47390/ymdif-y2026v2i4/n14>

Zamonaviy iqtisodiy munosabatlar va raqamli bozor sharoitida iqtisodchi mutaxassisning kasbiy muvaffaqiyati faqat nazariy bilimlar bilan emas, balki axborotni tahlil qilish, dalillangan xulosa chiqarish, natijalarni professional auditoriyaga aniq yetkazish va xalqaro iqtisodiy muloqotda faol ishtirok etish qobiliyati bilan belgilanadi. Bunday sharoitda til tayyorgarligi kasbiy tayyorgarlikdan ajralgan holda rivojlantirilsa, ta'lim natijalari fragmentar bo'lib qoladi: talaba iqtisodiy mazmunni tushunsa-da, uni me'yoriy va ishoniruvchi tarzda ifodalashda qiynaladi yoki aksincha, til ko'nikmalari mavjud bo'lsa-da, iqtisodiy diskursning mantiqiy talablariga mos nutq qurishga yetarli tayyorgarlik hosil qilolmaydi. Shu sababli

iqtisodchi mutaxassis tayyorlashda til va kasbiy fanlar integratsiyasi ta'limni real professional faoliyat talablariga yaqinlashtiruvchi strategik yo'nalish sifatida namoyon bo'lmoqda.

Amaliyotda integratsiya masalasi ko'pincha tashkiliy darajada "fanlararo bog'lanish" sifatida tushuniladi, biroq pedagogik mazmunda u o'quv natijalarini birlashtirish, o'qitish jarayonida yagona maqsadli diskurs maydonini yaratish va kompetensiyalarning bir-birini qo'llab-quvvatlovchi mexanizmlarini yo'lga qo'yishni talab etadi. Iqtisodiy ta'limda til fanini kasbiy fanlardan alohida o'qitish, odatda, terminlarni yodlash yoki umumiy kommunikativ vaziyatlar bilan cheklanib qolish xavfini oshiradi. Integratsiyalashgan yondashuv esa tilni iqtisodiy fikrlash va kasbiy muammolarni hal etish vositasi sifatida shakllantirishga imkon beradi.

Ushbu tezisning maqsadi iqtisodchi mutaxassis tayyorlashda til va kasbiy fanlar integratsiyasining konseptual asoslarini yoritish hamda integratsiyalashgan ta'limning didaktik va metodik mexanizmlarini izohlashdan iborat. Tadqiqot vazifalari integratsiyaning pedagogik mohiyatini asoslash, iqtisodiy diskursga xos o'quv mazmunini belgilash, integratsiyalashgan o'qitishda ta'lim jarayonini tashkil etish va baholashning natijaga yo'naltirilgan mezonlarini ko'rsatishga qaratildi.

Tadqiqot metodologiyasi konseptual-tahliliy yondashuvga asoslanadi. Unda fanlararo integratsiya nazariyasi, kompetensiyaviy yondashuv, CLIL (Content and Language Integrated Learning) modeli hamda ESP (English for Specific Purposes) g'oyalari bir butun metodologik asos sifatida qabul qilindi. Tahlil jarayonida integratsiya "mazmun – kommunikatsiya – kognitsiya – madaniyat" bog'lanishi orqali izohlandi, bunda iqtisodiy bilimlar bilan birga ularni ifodalash, tushuntirish, bahslashish va asoslash kabi nutqiy harakatlarning ham parallel shakllanishi nazarda tutiladi. Shuningdek, kasbiy diskurs va janrlar konsepsiyasi integratsiyaning amaliy mezoni sifatida talqin qilindi: talaba iqtisodiy mazmunni aynan professional janrlarda (hisobot, tahliliy sharh, taqdimot, memorandum, qisqa tavsiya) ishlab chiqishni o'rgansa, integratsiyaning natijadorligi oshadi.

Metodologik jihatdan integratsiyalashgan ta'lim o'qitish maqsadlarini ikki qatlamda belgilashni talab qiladi: bir tomondan, iqtisodiy konseptlarni o'zlashtirish, ikkinchi tomondan, ularni til vositalari orqali professional tarzda ifodalash. Shu bois metodologiya til birliklarini "mavzu uchun" emas, balki "kasbiy vazifa uchun" tanlashni, topshiriqlarni esa real iqtisodiy holatlarga yaqin kommunikativ vaziyatlar sifatida qurishni taqozo etadi.

Tahlil natijalariga ko'ra, til va kasbiy fanlar integratsiyasi iqtisodchi mutaxassis tayyorlashda uchta asosiy natijani beradi: iqtisodiy mazmunni chuqurroq anglash, kasbiy muloqotning diskursiy me'yorlarini egallash va ta'lim natijalarini amaliy kompetensiyalar sifatida namoyon etish. Birinchi natija shundan iboratki, iqtisodiy tushunchalar va jarayonlar til orqali izohlanganda, talaba ularni qayta kodlaydi, mantiqiy bog'lanishlarni ochadi va mazmunni faol qayta ishlaydi. Bu jarayon kognitiv faollikni kuchaytiradi, chunki talaba faqat eslab qolmaydi, balki tushuntirish, taqqoslash, sabab-oqibatni asoslash, prognoz qilish kabi aqliy amallarni bajaradi.

Ikkinchi natija kasbiy diskursga mos nutq tayyorgarligi bilan bog'liq. Iqtisodiy muloqot ko'pincha dalillarga tayanadi, ehtiyotkorlik bilan xulosa chiqarishni talab qiladi va auditoriya manfaatlariga mos bayon etish strategiyalarini taqozo etadi. Integratsiyalashgan yondashuvda talaba iqtisodiy matnlarni o'qish va tinglash jarayonida janr belgilarini, argument tuzilishini, ishonchlilik markerlarini, statistik ma'lumotga ishora qilish usullarini o'zlashtiradi. Natijada u

professional muhitda muhim bo'lgan “aniq, izchil, dalilli va pragmatik mos” nutqni shakllantirishga yaqinlashadi.

Uchinchi natija baholashning mazmuniy va kommunikativ birligi orqali namoyon bo'ladi. Integratsiyalashgan ta'limda baholash faqat tilning formal to'g'riligi bilan cheklanmaydi, balki talabaning iqtisodiy muammoni tushuntira olishi, argumentni mantiqan qurishi, dalillarni tanlashi va ularni auditoriyaga mos ifodalashi ham hisobga olinadi. Shunday qilib, baholash ta'lim natijalarining haqiqiy ko'rsatkichiga aylanadi: talabaning kompetensiyasi uning yaratgan nutqiy mahsulotida va professional vazifani bajarishdagi muvaffaqiyatida aks etadi.

Integratsiya masalasi iqtisodiy ta'limda ko'p jihatdan o'qitish mazmunini qayta dizayn qilishga borib taqaladi. Agar til fani kasbiy fanlardan alohida qolsa, o'quv jarayonida ikki xil “kontekst” paydo bo'ladi: til darsida umumiy mavzular, iqtisodiy fanlarda esa tahliliy mazmun. Bu tafovut talabaning bilimini yaxlit kompetensiyaga aylantirishni sekinlashtiradi. Integratsiyalashgan yondashuv esa yagona kontekst yaratadi, chunki iqtisodiy mazmun til orqali o'rganiladi va til iqtisodiy vazifalar orqali mustahkamlanadi. Bunda o'qituvchi roli ham o'zgaradi: u faqat til qoidalarini tushuntiruvchi emas, balki diskursni boshqaruvchi, janr talablarini ko'rsatuvchi va professional muloqot standartlarini modellashtiruvchi pedagog sifatida faoliyat yuritadi.

Biroq integratsiyani joriy etishda amaliy cheklovlar ham mavjud: o'quv materialining murakkabligi, o'qituvchilarning fanlararo hamkorlik tajribasi, baholash tizimining an'anaviyligi. Shunga qaramay, integratsiya konseptual jihatdan aynan kompetensiyaviy yondashuv talablari bilan mos keladi, chunki u bilimlarni amaliy faoliyatga bog'laydi va o'quv natijalarini professional vazifalar orqali namoyon qiladi. Muhokama shuni ko'rsatadiki, integratsiya samaradorligi uning “formati”dan ko'ra, “maqsadli natija”si bilan belgilanadi: talaba iqtisodiy mazmunni professional nutq orqali bajara oladimi yoki yo'qmi — asosiy mezon shudir.

Iqtisodchi mutaxassis tayyorlashda til va kasbiy fanlar integratsiyasi ta'lim natijalarini kompetensiyalar sifatida shakllantirishning samarali yo'li bo'lib, u iqtisodiy tafakkur, kasbiy diskurs va kommunikativ faoliyatni yagona tizimda rivojlantirish imkonini beradi. Konseptual tahlil natijasida integratsiya iqtisodiy mazmunni chuqur o'zlashtirish, professional janrlar va diskurs me'yorlarini egallash hamda baholashni real kasbiy vazifalarga moslashtirish orqali tayyorgarlik sifatini oshirishi asoslandi. Integratsiyalashgan ta'limning istiqboli fanlararo hamkorlikni kuchaytirish, o'quv topshiriqlarini iqtisodiy vaziyatlarga yaqinlashtirish va baholashning kompetensiyaga yo'naltirilgan indikatorlarini amaliyotga tatbiq etish bilan bog'liq. Kelgusida integratsiyalashgan kurslarni tajriba-sinovdan o'tkazish hamda turli darajadagi talabalar uchun diskursiy murakkablikni moslashtirish bo'yicha metodik yechimlarni ishlab chiqish dolzarb hisoblanadi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Coyle D., Hood P., Marsh D. CLIL: Content and Language Integrated Learning. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. 184 p.
2. Hutchinson T., Waters A. English for Specific Purposes: A Learning-Centred Approach. Cambridge: Cambridge University Press, 1987. 183 p.

3. Dudley-Evans T., St John M. J. Developments in English for Specific Purposes: A Multi-Disciplinary Approach. Cambridge: Cambridge University Press, 1998. 301 p.
4. Swales J. M. Genre Analysis: English in Academic and Research Settings. Cambridge: Cambridge University Press, 1990. 260 p.
5. Hyland K. English for Academic Purposes: An Advanced Resource Book. London; New York: Routledge, 2006. 288 p.
6. Richards J. C. Curriculum Development in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 320 p.
7. Nation I. S. P., Macalister J. Language Curriculum Design. New York: Routledge, 2010. 224 p.
8. Canale M., Swain M. Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing // Applied Linguistics. 1980. Vol. 1, No. 1. P. 1–47.

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

IV RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI

2026-yil, fevral

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
IV Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
2-jild, 4-son (fevral, 2026-yil). – 90 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

ISSN: 3093-8791 (onlayn)

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2026-yil, 24-fevral

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Science problems team, 2026-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2026-yil.